

EU satsar på grön upphandling

I somras tog EU-kommissionen beslut om gemensamma mål och principer när det gäller att öka graden av grön offentlig upphandling.

– Det händer mycket inom miljöområdet just nu, konstaterar Kristian Pedersen på Advokatfirman Delphi.

Det är för att stödja och öka graden av grön offentlig upphandling i medlemsländerna som EU-kommissionen i mitten av juli presenterade en vägledning och förslag till gemensamma mål och principer; "Communication on public procurement for a better environment" med tillhörande dokument.

Flera syften. Kommissionen har flera syften med sin vägledning. Dels är syftet att ge vägledning för hur offentliga inköpare ska kunna minska den miljöpåverkan som den offentliga sektorns konsumtion orsakar, dels är syftet att skapa en mekanism för att fastställa gemensamma europeiska miljökriterier, sprida information om begreppet livscykelkostnad och hur sådan kan mätas, lämna juridiska och praktisk vägledning och ge politiskt stöd åt processen genom att sätta upp långsiktiga politiska mål kopplade till indikatorer och framtida uppföljning och övervakning av hur den "gröna upphandlingen" i EU utvecklas.

– Dagens stora utmaningar med klimatförändring och energiförbrukning kan endast hanteras gemensamt. Det finns ett behov av att styra de europeiska samhällena mot en hållbar konsumtion och produktion. Grön offentlig

Foto: MHV

– Dagens stora utmaningar med klimatförändring och energiförbrukning kan endast hanteras gemensamt. Det finns ett behov av att styra de europeiska samhällena mot en hållbar konsumtion och produktion, säger Margot Wallström, vice ordförande i EU-kommissionen.

upphandling är ett viktigt inslag i denna utveckling. Ett mer hållbart användande av naturresurser och material är inte bara bra för miljön, utan för hela samhällsekonomin där utvecklingen av eko-industrin skapar jobb och tillväxt, har Margot Wallström, vice ordförande i EU-kommissionen, tidigare sagt i Anbudsjournalen.

Ett led i EU:s strategi. Vägledningen är ett led i EU:s strategi för hållbar utveckling.

Några mål som sätts upp är bland annat att den genomsnittliga nivån för grön upphandling inom EU år 2010 ska finnas på den nivå som de bästa

upphandlande myndigheterna/enheterna befann sig på år 2006.

Sverige utgjorde år 2006, tillsammans med Österrike, Finland, Danmark, Storbritannien, Tyskland och Holland, en gruppering länder som benämndes "the green 7" 2006 och dessa länder ställde miljökrav i mycket större utsträckning än de övriga medlemsstaterna. Sverige hade då en ledande position bland dessa länder.

– Genom att upprätta gemensamma europeiska upphandlingskriterier kan den offentliga förvaltningens administrativa börda minskas och företagets konkurrenskraft stärkas. Dessa kriterier kan exempelvis vara miljömässiga

tilldelningskriterier eller en miniminivå på tekniska specifikationer som alla anbud måste uppfylla, säger Margot Wallström.

Miljökriterierna ska fortlöpande uppdateras i samråd med medlemsstaterna och industrin, bland annat för att ta hänsyn till teknisk utveckling. Dessutom har EU-kommissionen identifierat tio prioriterade sektorer där mer grön upphandling kan ge stort genomslag för miljön och hållbar utveckling. Det är alltifrån byggnads-, transport- och energisektorn till möbler och utrustning i sjuk- och hälsovården.

Arbetat fram kriterier. De miljökriterier som Kommissionen har arbetat fram är avsedda att kunna användas inom hela EU, vid upphandlingar såväl över som under och såväl inom som utom upphandlingsdirektivens tillämpningsområde. Kriterierna avser produkter och tjänster inom de tio områden (branscher) som kommissionen identifierat som mest lämpade för att introducera grön upphandling. Kriterierna är indelade i "core criteria" (kärnkriterier) och "comprehensive criteria" (mer omfattande kriterier).

Kärnkriterierna är utformade för att vara enkla att tillämpa, fokuserar på de mest centrala aspekterna av de respektive produkternas och tjänsternas miljöegenskaper och avsikten är att de skall kunna tillämpas med minsta möjliga administration och kostnad för den upphandlande myndigheten/enheten. De mer omfattande kriterierna beaktar fler omständigheter och/eller högre nivåer av miljöskydd och är avsedda att användas av upphandlande myndigheter/enheter som vill gå längre.

– Enkelt uttryckt kan kärnkriterier

na sägas vara en grundläggande nivå, för myndigheter med begränsad erfarenhet, resurser och möjligheter. De mer omfattande kriterierna är avsedda för upphandlande myndigheter/enheter som vill driva utvecklingen framåt genom att kontinuerligt efterfråga de mest miljövänliga produkterna och tjänsterna på marknaden, och som är beredda att acceptera de merkostnader och den ökade administration som detta kräver, förklarar Kristian Pedersen på Advokatfirman Delphi.

Höjt tempo. Kommissionens vägledning innebär att tempot i EU:s arbete med att åstadkomma grön upphandling inom hela unionen nu skruvas upp. Det "paket" som kommissionen tagit fram, "Communication on public procurement for a better environment", innehåller många nyheter, bland annat utbildnings- och informationsmaterial för politiker och andra beslutsfattare, beslutsstöd, och en modell för hur en organisation kan ställa om till grön upphandling.

– Den största nyheten är dock att arbetet även på den gemensamma europeiska nivån blivit mer konkret genom att kommissionen nu presenterat praktiskt användbara kriterier avsedda att tillämpas inom hela EU, säger Kristian Pedersen.

– Dessa kriterier, som kommer att följas av många fler, kommer att leda till ökad europeisk harmonisering och därmed på sikt till att företag verksamma i olika medlemsstater kommer att möta likartade kriterier i alla upphand-

– Arbetet på den gemensamma europeiska nivån har blivit mer konkret genom att kommissionen nu presenterat praktiskt användbara kriterier avsedda att tillämpas inom hela EU, säger Kristian Pedersen på Advokatfirman Delphi.

lingar, vilket naturligtvis underlättar. Dessutom kommer sannolikt en ökad harmonisering att leda till en ökning av kriterier som både är förenliga med upphandlingsdirektiven och gynnar konkurrensen samtidigt som de bidrar till en bättre miljö, avslutar Kristian Pedersen.

EU-kommissionens vägledning/meddelande är dock ett förslag och ska nu hanteras i ministerrådet och parlamentet innan det kan börja gälla. ♦

Matilda Buske | matilda.buske@allego.se